

PULSAR

THE PULSAR PROGRAM IS MANAGED BY

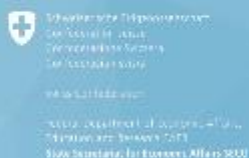
CFRR
Centre for Financial
Reporting Reform

1TH
ANNIVERSARY

THE PULSAR PROGRAM IS CO-FUNDED BY

Federal Ministry
Republic of Austria
Finance

Zhvillimi i standardeve të raportimit financiar lidhur me qëndrueshmërinë

Subjekti raportues dhe karakteristikat e tij si një çështje kyçe

Dmitri Gourfinkel, BB

dgougrfinkel@worldbank.org

Sung-Jin Park, KIPF

sjpark2@kipf.re.kr

Dr. Andreas Bergmann, ZHAW
Durlandy Cubillos, ZHAW

andreas.bergmann@zhaw.ch
durlandy.cubillos@zhaw.ch

Zhvillimi i standardeve të raportimit financiar lidhur me qëndrueshmërinë

Agjenda

1. Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

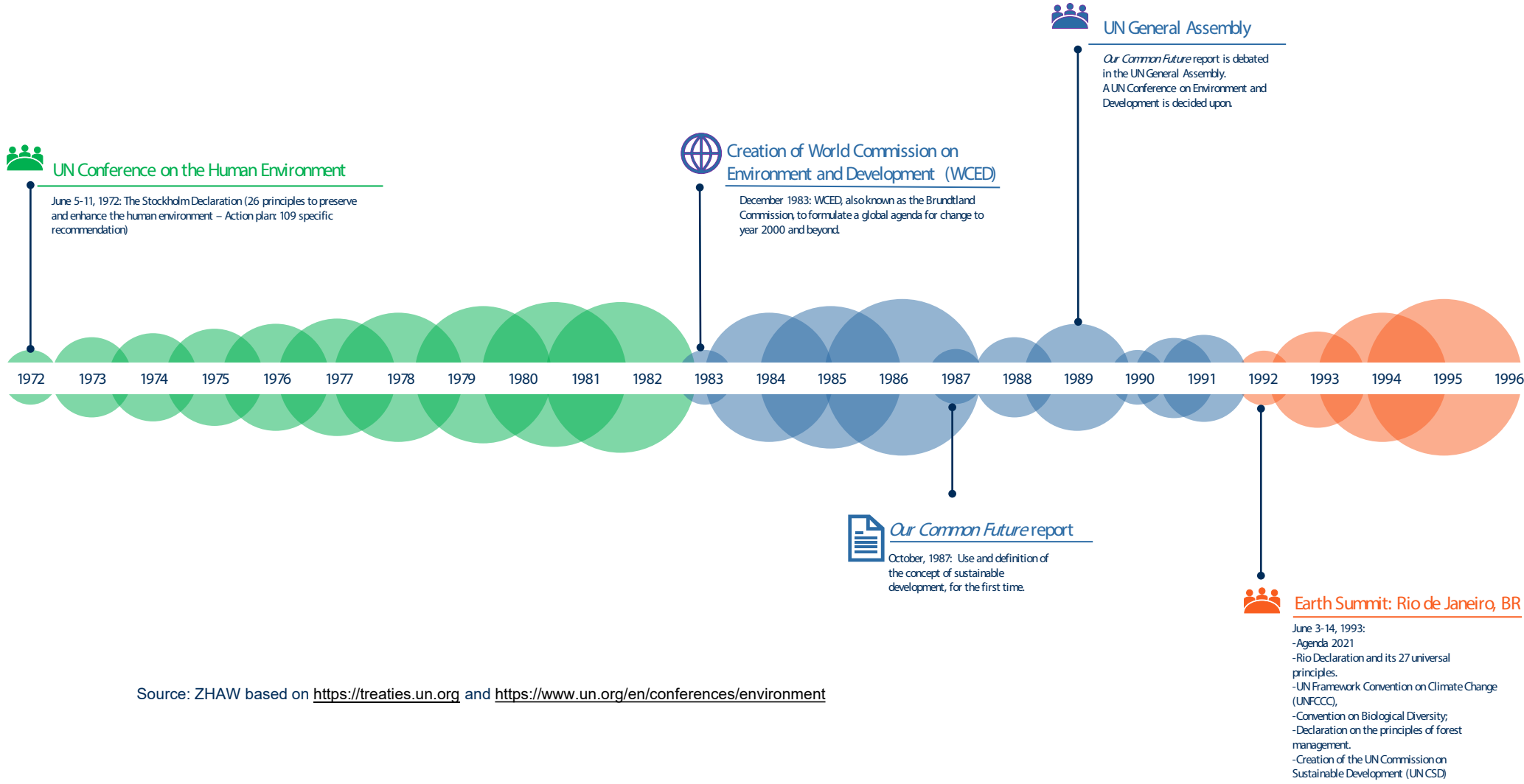
2. Subjekti raportues dhe karakteristikat e tij si një çështje kyçe

Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

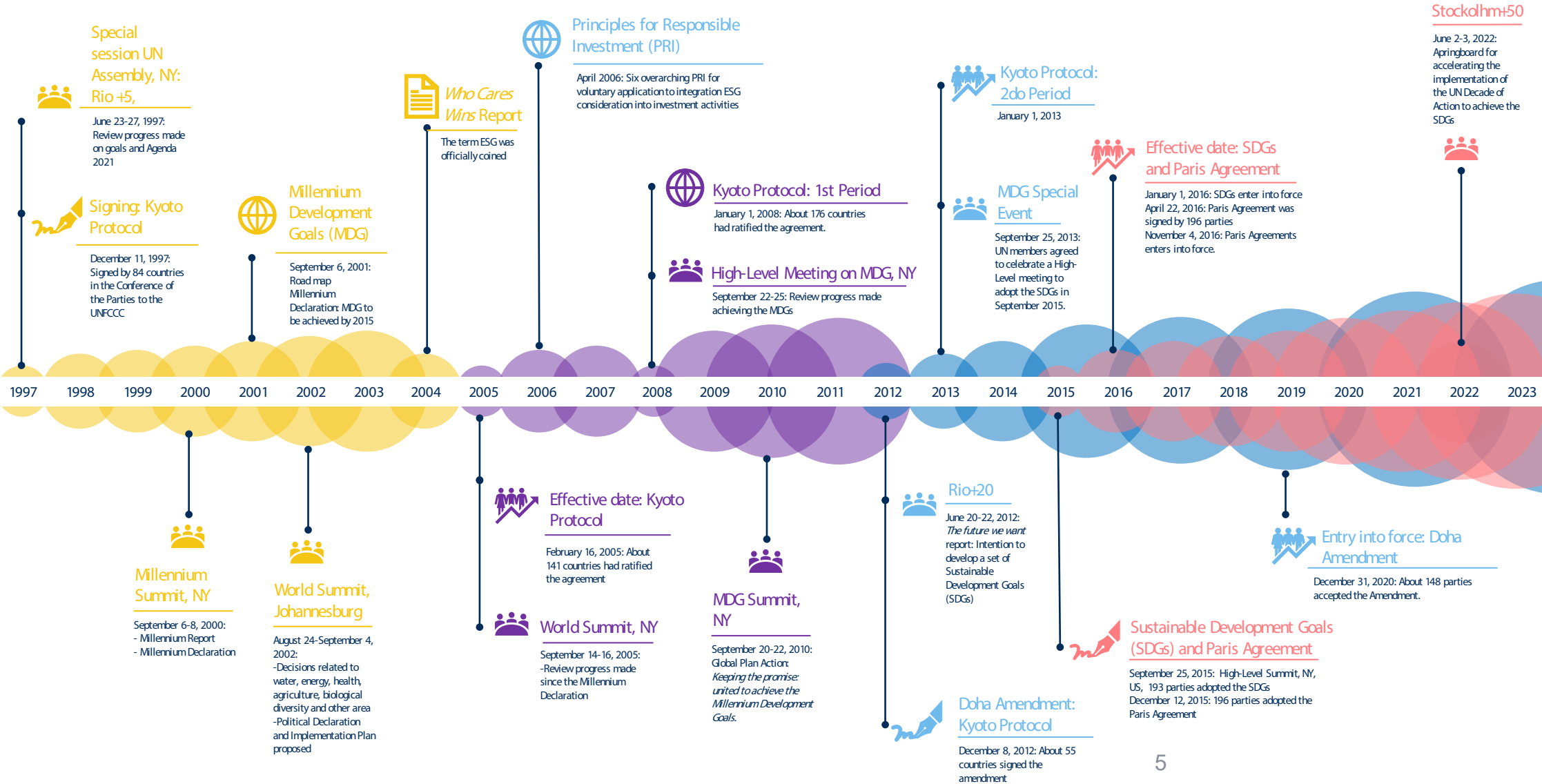

Sfondi i Zhvillimit të Qëndrueshëm dhe OZHQ(1972-1996)

Source: ZHAW based on <https://treaties.un.org> and <https://www.un.org/en/conferences/environment>

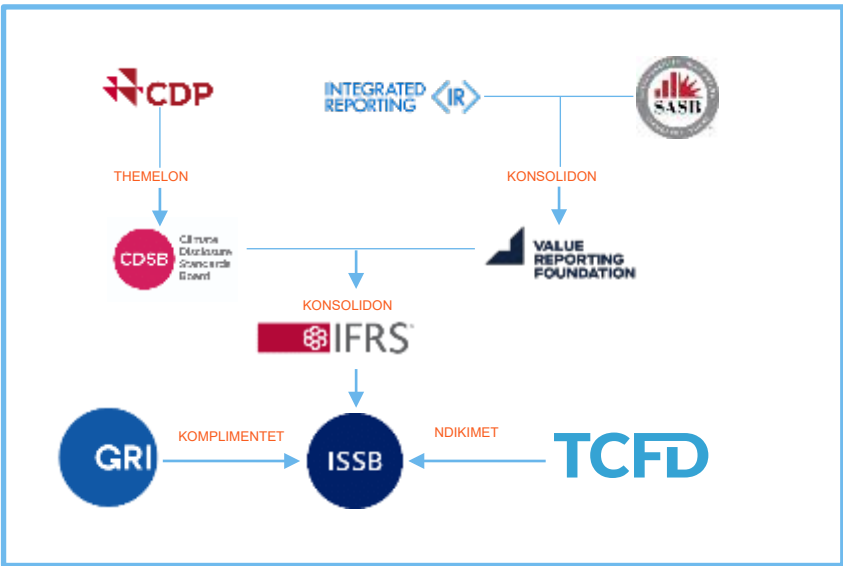
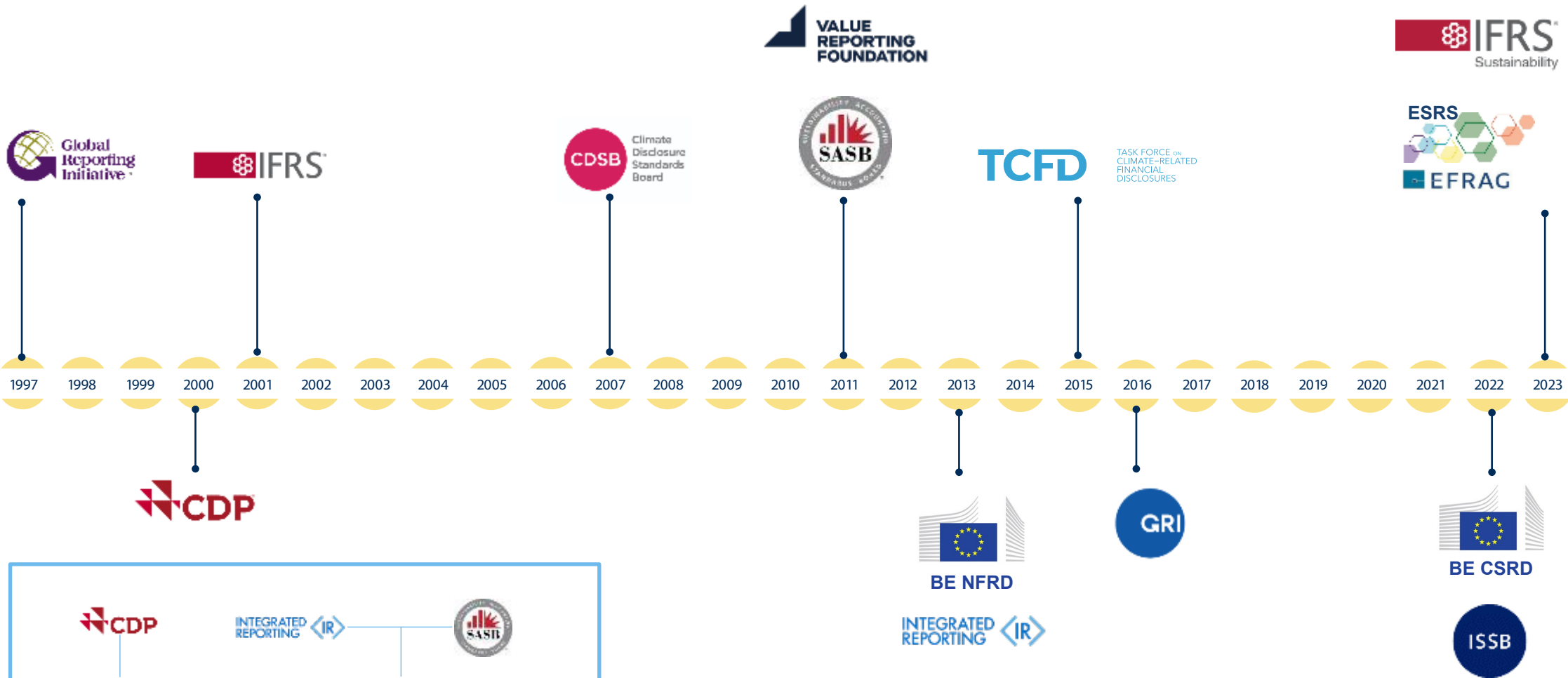
Sfondi i Zhvillimit të Qëndrueshëm dhe SDG (1997-2023)

Source: ZHAW based on <https://treaties.un.org> and <https://www.un.org/en/conferences/environment>

Evoluimi në standardet e zbulimit të ESG

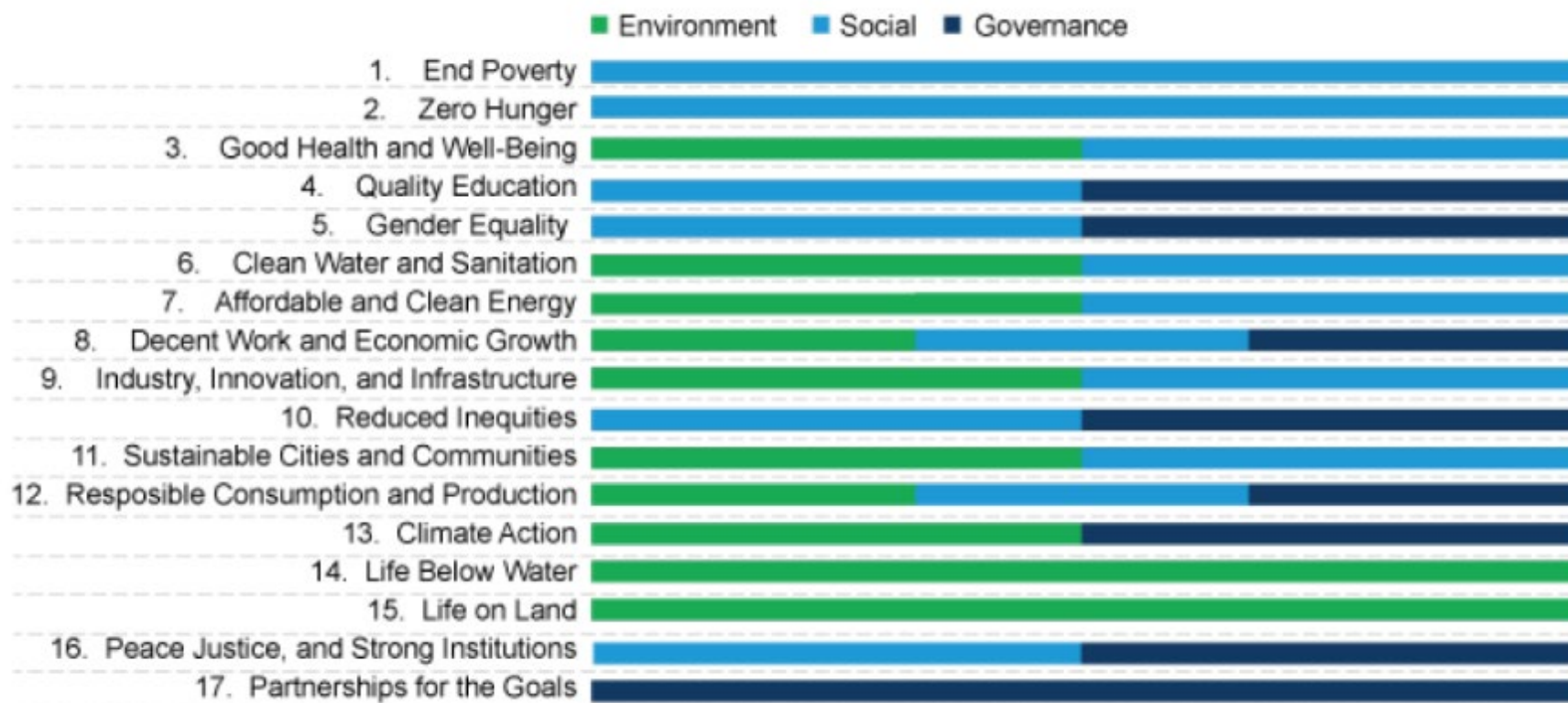
Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

Sfondi

Subjektet e sektorit publik dhe privat duhet të përshtatin politikat dhe kushtet e tyre operacionale për të adresuar faktorët ESG (Mjedisi, Social dhe Qeverisja) të nënkuptuar nga SDG-të.

Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

Sfondi

*Task Force on Climate-related Financial Disclosures –
Financial Stability Board (FSB)*

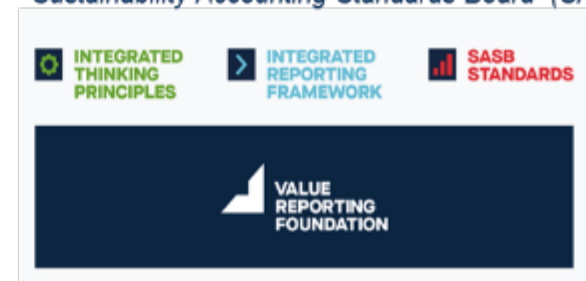

CDSB Framework - Climate Disclosure Standards Board (CDSB)

Source: <https://www.cdsb.net/> [downloaded 29.05.2023]

*Value Reporting Foundation -
(Before International Integrated Reporting Council (IIRC) y
Sustainability Accounting Standards Board (SASB))*

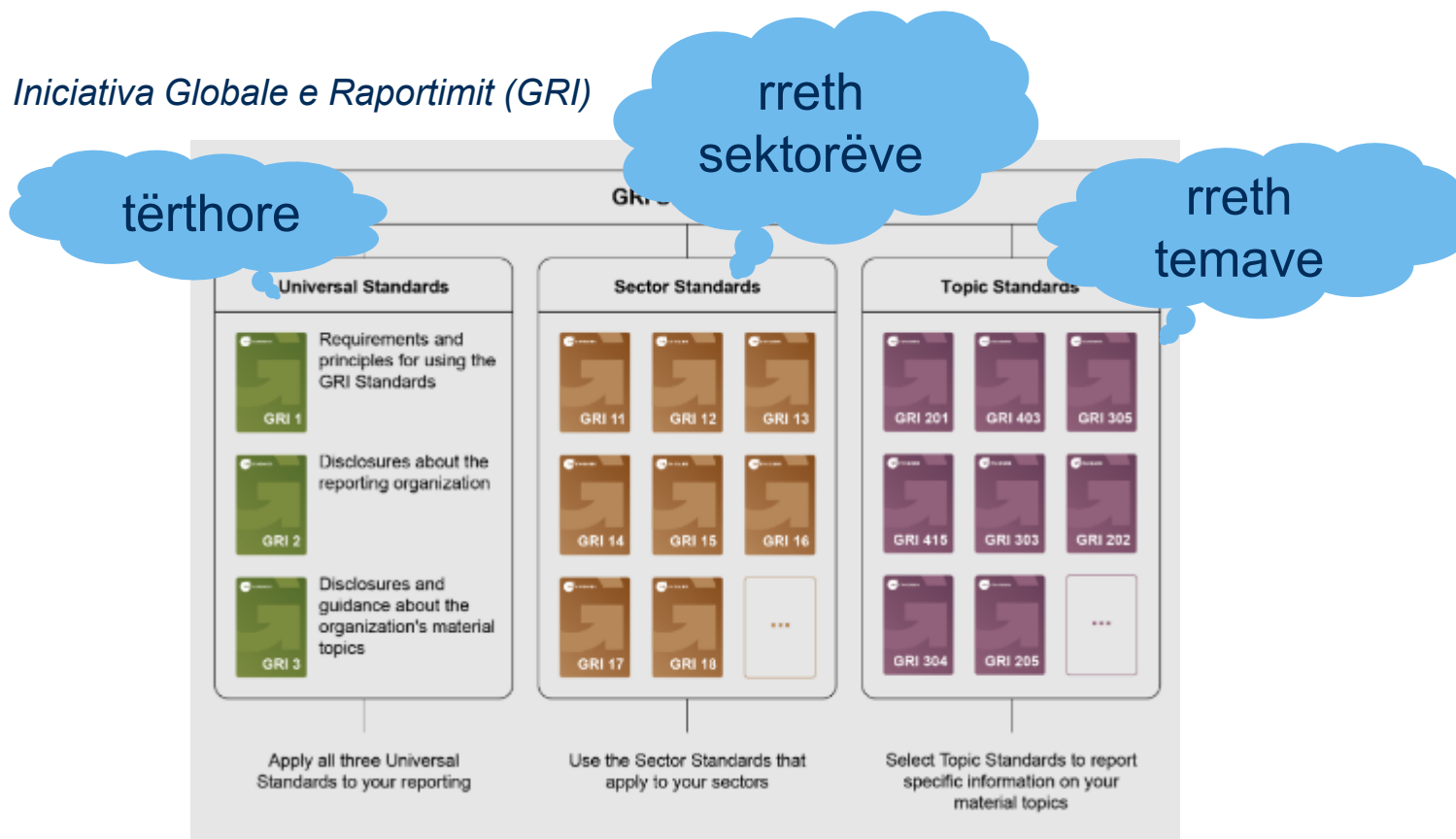
Source: <https://www.valuereportingfoundation.org/> [downloaded 29.05.2023]

Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

Sfondi

Në sektorin privat, ekzistojnë një sërë kornizash për zbulimin e informacionit ESG dhe klimës për përdorues të ndryshëm, për shembull:

Iniciativa Globale e Raportimit (GRI)

Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

Sfondi

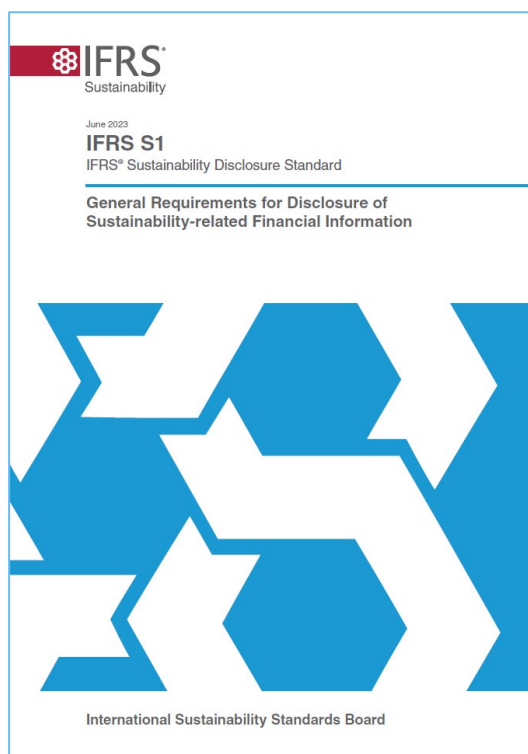
Konsolidimi i standardeve në sektorin privat

- Fondacioni IFRS njofton krijimin e Bordit Ndërkombëtar të Standardeve të Qëndrueshmërisë (ISSB) gjatë Konferencës së Kombeve të Bashkuara për Ndryshimet Klimatike (COP26) në Glasgow (Skoci) në nëntor 2021.
- Vendimi për konsolidimin e VRF dhe CDSB u mor në qershor 2022 (arritur më 1 gusht 2022)
- Por ato nuk do ta konsolidojnë GRI-në për shkak të përdorimit të gjerë dhe konceptit më të gjerë të palëve të interesuara.

Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

Misioni i ISSB-së është të zhvillojë standarde që do të rezultojnë në një bazë globale gjithëpërfshirëse dhe me cilësi të lartë të informacionit të qëndrueshmërisë të fokusuar në nevojat e investitorëve dhe tregjeve financiare.

Në qershor 2023 u lëshuan dy standardet e para S1 dhe S2.

Me materialitet të vetëm, dmth. efekte në njësinë ekonomike

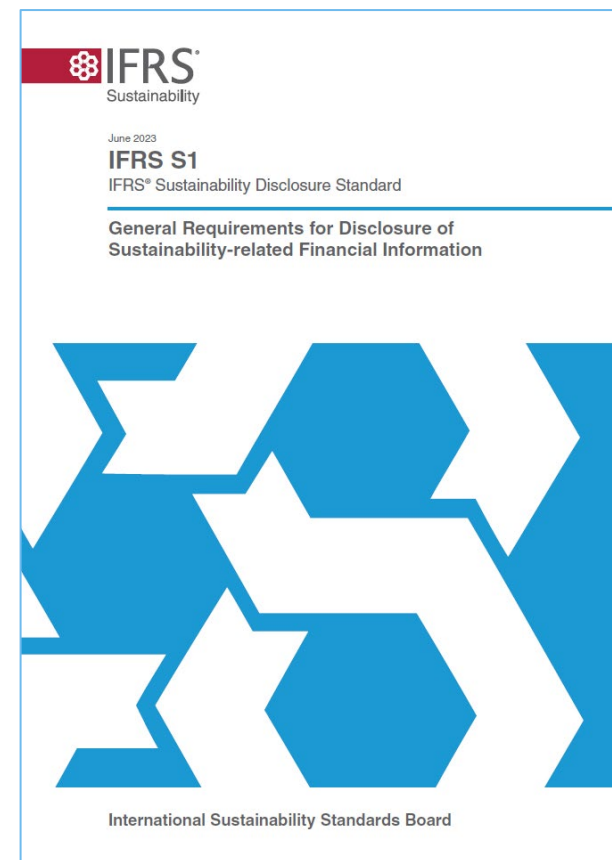

Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

SNRF S1

Kërkesat e Përgjithshme për Shpalosjen e Informacionit Financiar të lidhur me qëdrushemerinë

- **Objektivi:** Të zbulojë informacionin mbi rreziqet dhe mundësitë e lidhura me qëndrueshmërinë për përdoruesit, në mënyrë që të vlerësohet vlera e kompanive dhe të vendoset për burimet e tij.
- **Fushëveprimi:** Informacion mbi rreziqet dhe mundësitë që lidhen me qëndrueshmërinë.
- **Subjekti raportues:** Njësoj si pasqyrat financiare.
- **Përmbajtja kryesore:** Dhënia e informacioneve shpjeguese mbi qeverisjen, strategjinë, menaxhimin e riskut; të dhënat dhe objektivat.

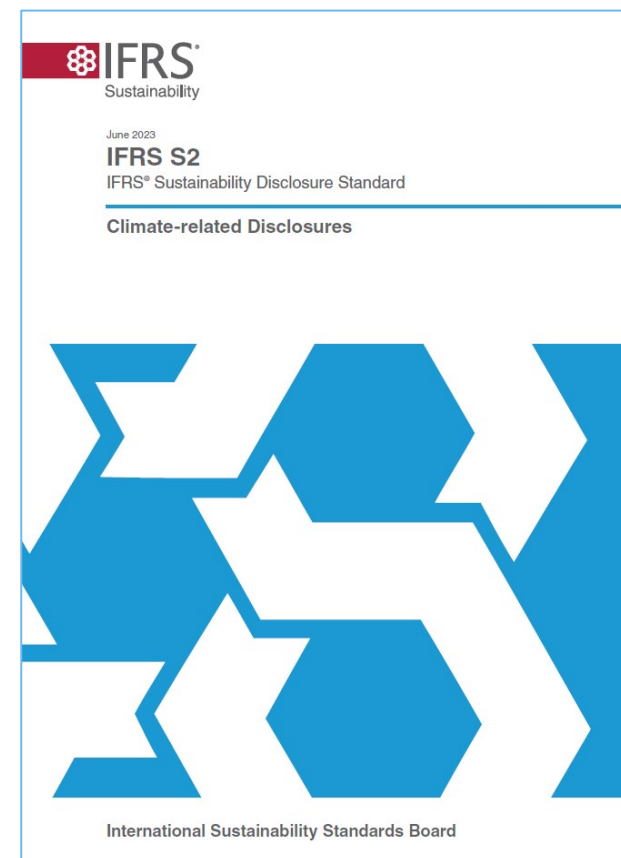

Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

SNRF S2

Dhënia e informacioneve shpjeguese të lidhura me klimën

- **Objektivi:** Të zbulojë informacion mbi rreziqet dhe mundësitë e lidhura me klimën për përdoruesit në mënyrë që të vlerësohet vlera e bizneseve dhe të vendoset për t'i ofruar burime.
- **Fushëveprimi:** Informacion mbi rreziqet dhe mundësitë që lidhen me klimën.
  - Rreziqet fizike
  - Rreziqet transaksionale
  - Mundësitë
- **Përmbajtja thelbësore:** Zbulimet e lidhura me klimën, klima, qeverisja, strategjia, menaxhimi i rrezikut; të dhënat dhe objektivat.

Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

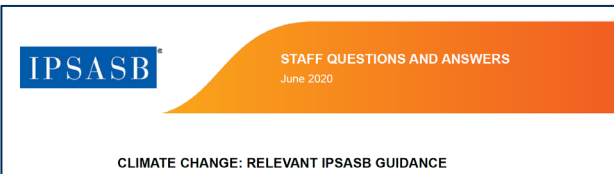
Bashkimi Evropian: Direktiva e re për Raportimin e Qëndrueshmërisë së Korporatave (CSRD)

- Zbatohet për kompanitë e listuara dhe të palistuara nëse arrijnë një madhësi të caktuar
- Fokusi i fortë në **materialitetin e dyfishtë** nuk ndjek SNRF.
  - Prezanton konceptin e "ndërmarrjeve", të cilat përfshijnë të gjithë zinxhirin e vlerës (?)
  - "Ndërmarrjet" nuk përkthehet mirë në gjuhë të tjera
- Korrik 2023: Miratimi i 12 **Standardeve të para Evropiane të Raportimit të Qëndrueshmërisë (ESRS)**

Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

Hapat e parë të IPSASB në qershor 2020: Pyetje dhe përgjigje nga ekipi

- Për të diskutuar rëndësinë e RPG 3 Raportimi mbi performancën e shërbimeve në lidhje me ndryshimin e klimës dhe Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm të OKB-së (SDGs)
- Gjithashtu të rëndësishme janë RPG 1 Raportimi mbi qëndrueshmërinë afatgjatë të financave të një njësie ekonomike dhe RPG 2 Komentari i Pasqyrave Financiare.
- Tema mund të ketë implikime për aplikimin e SNKSP 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare, SNKSP 17 Pronat, Impiantet dhe Pajisjet, SNKSP 19 Provizionet, Detyrimet Kontingjente dhe Aktivitet Kontingjente, SNKSP 21 Zhvlerësimi i Aseteve Jo Gjeneruese të Parasë, SNKSP 29/41 Instrumentet Financiare.

Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

Maj 2022: Konsultimi nga BSNKSP

- Presioni nga raporti i BB-së "Raportimi Sovran i Klimës dhe Natyrës".
- Propozimi që IPSASB të nxjerrë standarde mbi qëndrueshmërinë dhe shpalosjen e klimës
- Me fokus në "Kërkesat e Përgjithshme të Dhënies së Informacionit për Informacionin Financiar mbi Qëndrueshmërinë" (~S1) dhe "Zbulimet e lidhura me Klimën" (~S2)
- Lëshimi i standardeve deri në fund të vitit 2023

→ Rezultatet: Kryesisht të favorshme, por dyshime për kapacitetin e SNKSP

Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

Arsyeja për zhvillimin e një kuadri sovran informacioni për klimën dhe natyrën

May attract capital and have spillover effects on national policy formulation to countries presenting this information

There is a growing demand for climate and nature-related financial information from investors

Existing information does not meet the needs of investors and other stakeholders

Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

Përfitimet e përgatitjes dhe prezantimit të informacionit sovran të klimës dhe natyrës

Përdoruesit	Potenciali përfitimet
Qeveritë	<ul style="list-style-type: none"> • Qasje e përmirësuar në kapital nga një gamë e gjerë investitorësh. • Rregullimi i brendshëm i rreziqeve të lidhura me klimën dhe natyrën, duke sjellë përfitime në qeverisje dhe kosto të kapitalit. • Pajisja e vendit me aftësinë për të formësuar narrativën mbi menaxhimin e rrezikut dhe mundësive. • Rritja e kapacitetit të vendit për të identifikuar, prioritzuar dhe investuar kapitalin publik në mënyra që rrisin qëndrueshmërinë. • Drejtoni me shembull për të ndihmuar në shpërndarjen e raportimit të qëndrueshmërisë së sektorit privat.
Investitorët	<ul style="list-style-type: none"> • Rritja e aftësisë për të vlerësuar më saktë rreziqet e klimës dhe natyrës. • Rritja e aftësisë për të identifikuar mundësitë për investime në projektet dhe shërbimet e përshtatjes dhe elasticitetit. • Informacion i shtuar me të cilin mund të bashkëpunohet me qeveritë për të nxitur menaxhimin e përmirësuar të rrezikut dhe shfrytëzimin e mundësive.
Të tjera përdoruesit	<ul style="list-style-type: none"> • Informacion më i mirë për rreziqet e kreditit që prekin vendin, subjektet nënkombëtare dhe kompanitë. • Vizibilitet më i mirë i masave të marra nga vendet për të përmirësuar elasticitetin e tyre dhe për të tërhequr kapitalin e investitorëve.

Zhvillimi në nivel ndërkombëtar

2023: IPSASB konfirmon hapat e ardhshëm

- Mars 2023: Miratimi i RPG 1 dhe 3 të përditësuar
- Qershor 2023: Vendimi për të filluar punën e përcaktimit të standardeve
- Shtator 2023: Miratimi i përmbledhjes së projektit për zhvillimin e standardit mbi "Zbulimet në lidhje me klimën" dhe fillimi

→ Drafti i ekspozimit i pritur tremujorin e tretë ose 4/2024

IPSASB		International Public Sector Accounting Standards Board®	277 Wellington Street West, Toronto, ON M5V 3H2 T + 1 (647) 825-3171 F +1 (416) 977-8585 www.ipsasb.org
Meeting:	International Public Sector Accounting Standards Board	Agenda Item	For: ☐ Approval ☒ Discussion ☐ Information
Meeting Location:	Zurich, Switzerland	13	
Meeting Date:	September 12-15, 2023		
CLIMATE-RELATED DISCLOSURES			
Project summary	The project objective is to develop a public sector climate-related disclosures standard, separate from the current suite of IPSAS, to meet the needs of users of public sector sustainability reports (service recipients and resource providers) and ensure better transparency, accountability and enable improved decision-making.		
Project staff lead	• Celine Chan, Senior Manager		
Task Force members	The IPSASB agreed to establish a Climate Topic Working Group. Members of the group will be confirmed after the September 2023 Board meeting and will begin meeting in October 2023.		
Meeting objectives	Topic	Agenda Item	
Project management	Climate-related Disclosures: Exposure Draft Dashboard	13.1.1	
	Instructions up to Previous Meeting	13.1.2	
	Decisions up to Previous Meeting	13.1.3	
	Climate-related Disclosures: Project Roadmap	13.1.4	
Decisions required at this meeting	Climate-related Disclosures – Project Plan and Timeline	13.2.1	
	Key Public Sector Sustainability Reporting Concepts and Terms	13.2.2	
Other supporting items	[Draft] SRS X, Climate-related Disclosures	13.3.1	

Prepared by: Celine Chan (August 2023)

Subjekti raportues dhe karakteristikat e tij si një çështje kyçe

Subjekti raportues dhe karakteristikat e tij si një çështje kyçe

IPSASB e konsideron Kornizën Konceptuale si një nga inputet kryesore

Subjekti raportues dhe karakteristikat e tij si një çështje kyçe

Karakteristikat e subjektit raportues dhe njësisë raportuese si çështjet kryesore konceptuale për paraqitjen e informacionit financiar të lidhur me qëndrueshmërinë

- SNKSP-Kuadri konceptual
  - **Parathënie: Karakteristikat e enteve të sektorit publik**
  - Kapitulli 1: Roli dhe autoriteti i kuadrit konceptual
  - Kapitulli 2: Objektivat dhe përdoruesit e raportimit financiar për qëllime të përgjithshme
  - Kapitulli 3: Karakteristikat cilësore
  - **Kapitulli 4: Subjekti raportues**
  - Kapitulli 5: Elementet e Pasqyrave Financiare
  - Kapitulli 6: Matja e aktiveve dhe detyrimeve në pasqyrat financiare
  - Kapitulli 7: Paraqitja në raportet financiare për qëllime të përgjithshme (GPFR)
- Entiteti është kyç sepse përcakton **qëllimin** dhe përgjegjësinë si **përgatitës**

Subjekti raportues dhe karakteristikat e tij si një çështje kyçe

Metodologjia

- Analiza teorike, në veçanti analiza e Bazave për Konkluzione (BC) dhe procesverbalit të mbledhjes së SPNKSP
- 3 raste të vendeve të vendeve që kanë avancuar në përdorimin e SNKSP (ose SNRF) si bazë konceptuale të raportimit të tyre financiar dhe kanë një histori të përgatitjes (më të gjerë) të GPFR-së që paraqet informacion të lidhur me qëndrueshmërinë

- Mbretëria e Bashkuar

- Zelanda e Re

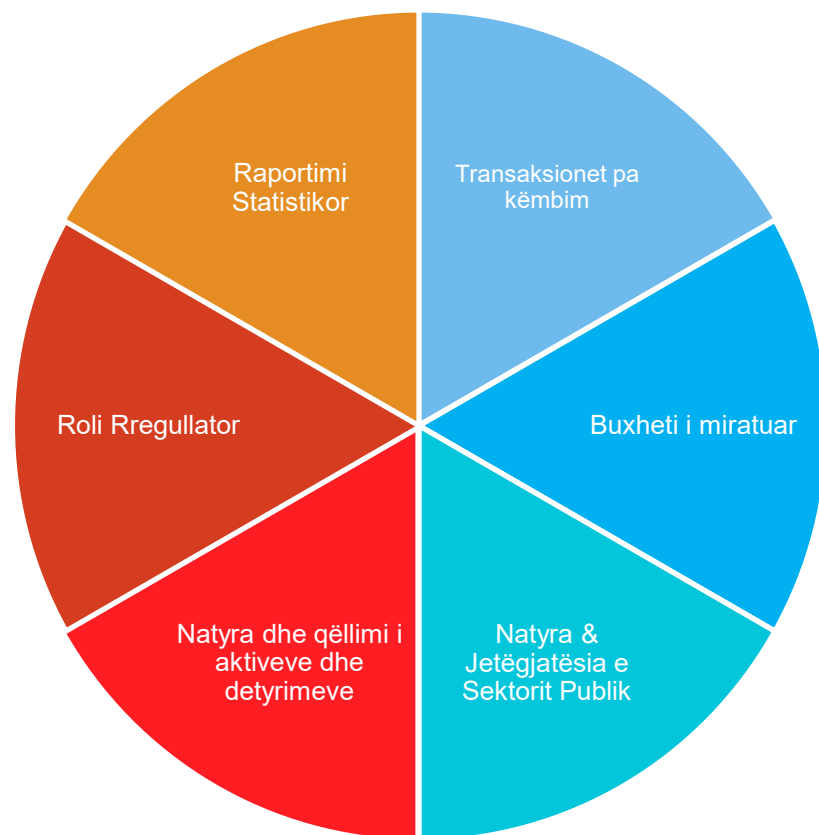
- Zvicra

Subjekti raportues dhe karakteristikat e tij si një çështje kyçe

Karakteristikat e enteve të sektorit publik

1. Janë të gjitha relevante në konteksti i qëndrueshmërisë-informacion financiar përkatës.

Më e rëndësishme

- Buxheti i miratuar
- Transaksionet pa këmbim

... derisa

- Roli Rregullator

është e shkurtër në përshkrimin e saj aktual.

2. BSNKSP nuk mori parasysh raportimi i qëndrueshmërisë gjatë zhvillimit të tyre

Subjekti raportues dhe karakteristikat e tij si një çështje kyçe

Karakteristikat e subjekteve të sektorit publik: Përvoja ndërkombëtare

- Asnjë nga tre juridiksionet nuk i merr parasysh në mënyrë eksplicite karakteristikat IPSASB-CF për raportimin e qëndrueshmërisë

- Merrni parasysh karakteristikat **aspak** në rregulloren kombëtare

- Merr parasysh **karakteristikat për raportimin financiar**, por jo për raportimin e qëndrueshmërisë

- Nuk merr parasysh karakteristikat në rregulloren kombëtare, por raportet e qëndrueshmërisë bazohen në sektorin statistikor → rolin dominues të **raportimit statistikor për qëllime të raportimit të qëndrueshmërisë**

Subjekti raportues dhe karakteristikat e tij si një çështje kyçe

Subjekti raportues

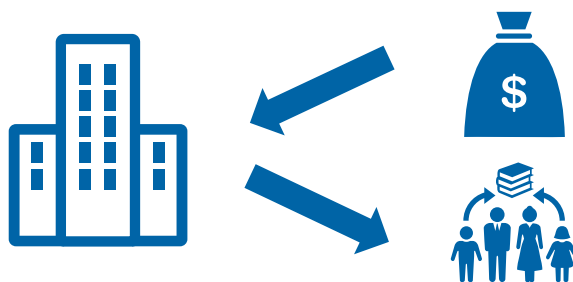
- Konsideratat për përcaktimin e entitetit raportues:
  - Karakteristikat kryesore: Kërkesat kumulative
    - Përbërësit ofrojnë burime ose përbërësit marrin përfitime; dhe
    - Nevoja e përdoruesit: Marrësit e informacionit varen nga ky burim
- Konsiderata shtesë:
  - Faktorët juridik, p.sh. legjislacioni/rregullorja
  - Përgjegjësitë dhe kapacitetet

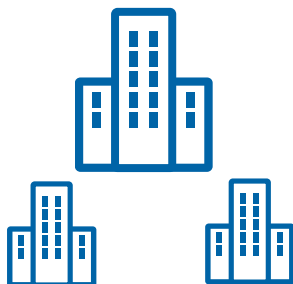
Subjekti raportues dhe karakteristikat e tij si një çështje kyçe

Subjekti raportues

- Dallimi ndërmjet subjektit raportues dhe subjektit ekonomik
  - Njësia ekonomike raportuese: Një subjekt i vetëm ose grup subjektësh, që përputhen me karakteristikat kryesore

- Subjekti ekonomik: Grupi i subjekteve kontrolluese dhe subjekteve të kontrolluara

Subjekti raportues dhe karakteristikat e tij si një çështje kyçe

Subjekti raportues: Përvoja ndërkombëtare

- Subjekti raportues për qëllime të raportimit të qëndrueshmërisë

- Grup subjektsh, por i ndryshëm nga raportimi financiar

- Grup subjektsh, njësoj si për raportimin financiar
- Qasja hibride: Njësia ekonomike plus gjithë ekonominë

- Sektori statistikor, dhe jo subjekti raportues
- Duke iu referuar IPSAS RPG1

Rekomandime

Për autoritetet kombëtare dhe ndërkombëtare dhe vendosësit e standardeve

- R1: Përdorni SDG si pikë referimi
- R2: Aplikoni një përkufizim të gjerë të palëve të interesuara (të ngjashme me GRI ose CSRD)
- R3: Si pasojë e përkufizimit të gjerë të palëve të interesuara, përdorni materialitetin e dyfishtë. Megjithatë, jini të kujdesshëm në lidhje me përfshirjen e aktiviteteve në rrjedhën e sipërme dhe të poshtme në zinxhirin e vlerës për shkak të karakteristikave të sektorit publik.

Rekomandime

- R4: Raportimi i qëndrueshmërisë nuk ishte fokusi gjatë zhvillimit të SNKSP-CF dhe Parathënies së tij, duke rezultuar në një përdorim më të ngushtë të termit qëndrueshmëri. Prandaj, rishikoni SNKSP-CF dhe Parathënien e tij
- R5: Pavarësisht se kanë një bazë konceptuale të ngjashme, të tre rastet e vendeve tregojnë dallime relevante në mënyrën se si paraqitet informacioni i lidhur me qëndrueshmërinë. Kjo tregon nevojën për sqarime në nivel standardesh

Rekomandime

- R6: Duke pasur parasysh detyrimet ligjore që qeveritë kanë vendosur në emër të të gjithë vendit, shtjelloni marrëdhëniet ndërmjet raportimit juridiksional dhe raportimit të njësive
- R7: Merrni parasysh paraqitjen e informacionit për të dyja, juridiksionin dhe subjektin
- R8: Rishikoni RPG1, në lidhje me përdorimin e një koncepti tjetër të njësisë raportuese (Sektori i Qeverisë së Përgjithshme)

Hapat e ardhshëm bashkëpunimi PULSAR dhe KIPF

- Ky punim është i pari i një serie të produkteve të përbashkëta të njohurive mbi këtë temë
- Data e pritshme e përfundimit të punimit të parë është 31 dhjetor 2023
- Titulli i propozuar i produktit të dytë të njohurive është “ Raportimi i Qëndrueshmërisë: Implikimet për sektorin publik dhe hapat e ardhshëm”
- Data e parashikuar e përfundimit të punimit të dytë është 30 qershor 2024
- Gjetjet kryesore do të prezantohen në ngjarjen tjetër personalisht

i Shkencave të Aplikuara
të Cyrihut

**zh
aw** School of
Management and Law

www.zhaw.ch/ivm

